

Hoe levensbeschouwing gezinsrelaties beïnvloedt

Een zaak van vertrouwen

Recensie Bij een complexe maatschappij horen complexe gezinsrelaties. Heeft dit ook gevolgen voor de manier waarop zingeving wordt beleefd? En hoe kan levensbeschouwing in die omstandigheden inspiratie bieden? *Zin in gezin* onderzoekt die netelige vragen. **Tekst Harold Polis**

Het gezin is niet langer de hoeksteen van de samenleving. Maar, zo stelt cultuursocioloog Walter Weyns in zijn bijdrage aan *Zin in gezin*, "misschien is het moment aangebroken om het gezin te beschouwen als de hoeksteen van maatschappijkritiek". Weyns beschrijft hoe het gezin de maatstaf van het leven is. Het gezin bevat een utopische kern, een verzameling waarden die we in gezinsverband beleven, gaande van trouw en berusting tot medeleven en liefde. In de loop van de geschiedenis zijn al die klassieke waarden van belang en betekenis veranderd. Maar de combinatie ervan en de context waarin we ze beleven, zegt Weyns, die blijft uniek: het gezin. Zingeving en levensbeschouwing beïnvloeden die gezinswaarden. In de veelzijdige essaybundel *Zin in gezin*, een initiatief van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, wordt onderzocht op welke manier dat gebeurt. Alle thema's worden besproken op basis van vrijzinnige, christelijke, joodse, islamitische en boeddhistische getuigenissen.

EEN BRON VAN KRACHT

Het uitgangspunt van *Zin in gezin* is dat levensbeschouwing wel degelijk een rol kan spelen bij het bereiken van een duurzaam familieverband. De pluralistische aanpak van de onderzoekers staat voor spelbare verschillen niet in de weg. Uiteraard speelt de invloed van de individualisering een belangrijke rol in de bijdragen over intergenerationele solidariteit. De seculiere Ger Palmboom, een Nederlandse onderzoeker naar morele vragen in de zorgsector, zwakt die rol sterk af. Psychologen Ria Grommen en Nancy Van Ranst stellen dan weer dat levensbeschouwing onder meer een bron van kracht kan zijn voor wie zorg verleent. Grommen en Van Ranst kijken vooruit: "Zal het verzwakken van de band met de levensbeschouwing uiteindelijk de zorgcultuur verzwakken?" Het blijft een open vraag in een boek waarin ook meermaals strikt biologische veronderstellingen worden aangehaald. Zoals de door Frans de Waal beschreven neurologische verankering van het geweten.

OP ZOEK NAAR DUURZAAMHEID

Het gezin als samenlevingsvorm is hoe dan ook enorm veranderd. De twintigste eeuw is de eeuw van de echtscheiding geweest. In België waren er anno 1900 slechts 690 echtscheidingen. In 2006 waren dat er ruim 30.000. Tal van factoren spelen een rol bij de toename van die ontrouwheid. Levensverwachting bijvoorbeeld. Rond 1900 werd de gemiddelde Belgische man 45 jaar. Eeuwige trouw zweren lijkt in die omstandigheden makkelijker haalbaar dan wanneer je ouder dan 80 wordt, beweert de Franse econoom Hervé Juvin. Hij beschrijft in *Hoe de wereld verandert doordat wij steeds ouder worden* de kentering die de vergrijzing teweegbrengt in onze maatschappelijke, ethische en religieuze overtuigingen. Maar we gaan uiteraard ook vaker uit elkaar omdat we kiezen voor onszelf of omdat we er niet meer in slagen een duurzame relatie op te bouwen. Nochtans is dat nu net waar we meestal naar op zoek zijn: een duurzame relatie. *Zin in gezin* geeft een uitvoerige beschrijving van die fundamentele bouwstenen voor een duurzame relatie. Het is opvallend dat de eigenschappen van die duurzaamheid in de verschillende levensbeschouwingen grotendeels overeenkomen. De nuances in de manier waarop die eigenschappen worden beleefd, kunnen alleen maar verrijkend zijn.

Dezelfde eigenschappen van een duurzame relatie komen terug bij zowat elke levensbeschouwing.

- *Zin in gezin. Kan levensbeschouwing de duurzaamheid van gezinsrelaties bevorderen?* Lannoo, 2008, 294 p., € 19,95. ISBN 978 90 209 8092 9
- *Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum*

